

OPRAVDOVÝ
KREŠTĀN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

<i>Predplatná cena:</i>		Vychodí každú nedel' u.	<i>Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti, VI. okr., Aradi-utca 14.</i>
Na celý rok	2 zl. — kr.	Zodpovedný redaktor a vydavateľ: VIKTOR HORNÝÁNSZKY.	Sem sa majú posielat predplatky a dopisy. Nevyplatené listy sa neprijímajú.
Na pol roka	1 „ — „		
Na štvrt roka	—, 50 „		
Jednotlivé číslo 3 kr.			

Vláda v záujme hospodárov.

Beď bola cena obilia nízka, tak že metrický cent | určujú cenu zbožia a s hospodárom robia to, čo
 dobrej pšenice dostal človek za sedem zla- | len sami chcú.

Malá gazdiná.

tých, vtedy vždy písaly vláde nepriateľské časopisy, že je ona sama príčinou tej lacnoty zbožia, lebo že nehatí hru bursiánerv, ktorí vraj sami

My sme hneď vtedy vysvetlili vec našim gazdom, že tie časopisy nepísaly pravdu, keď obviňovali vládu, že je ona príčinou lacnoty zbožia

a poukázali sme na tie skutočné príčiny lacnoty zbožia, ktoré odstrániť naša vláda v moci mať nemôže, lebo tie dajú sa odstrániť len spoločnou silou všetkých európejských vlád. Že sme písali pravdu, dokázaly to teraz skutky.

Asíce i v Amerike, i v Rusku bola úroda lanského roku slabá, sotva mohli tieto štáty čo vyvážať do cudzozemska a to hneď pozdvihlo cenu zbožia. Tieto štáty totiž pestujú zbožie vo veľkom a keď chce uhorský gazda žiť, musel predávať svoje zbožie za takú cenu, ako sa predávalo zbožie americké. Keď teda Amerika zbožie neprivezla do Európy, cena uhorského zbožia podskočila dosť značne a keď teraz asi pred mesiacom zase prišli chýry, že Amerika ani toho roku neprivezie zbožie do Európy, lebo stojí vo vojne so Španielskom pre ostrov Kubu, teda cena zbožia na budapeštianskej burse dosiahla minulý týždeň takého stupňa, ako dávno pred tým. Za metrický cent pšenice platilo sa 15 zlatých 80 krov, za raž platilo sa 10 zlatých 20 krov, za jačmeň 7 zl. 70 krov, za ovos 7 zl. 20 krov. Sú to teda také ceny, o jakých uhorský gazda už dávno neslýchal.

Je síce pravda, že k tejto vysokej cene zbožia prispela i americko-španielska vojna, ale len z malej čiastky; hlavnou príčinou vysokej ceny je to, že Amerika nedoviezla zbožie do Európy. Z tohoto teda vidno, že výška ceny zbožia u nás nikdy nezávisí od našej vlády, lež že to závisí od úrody a vývozu zbožia amerického, a bursiáneri keď chcú kupčiť so božím, musia kupovať zbožie za takú cenu, na jakú zbožie podskočilo. Ich šťastie závisí len od toho, či predvideli už vopred, že Amerika nedovezie zbožie a že vypukne vojna medzi Amerikou a Španielskom.

Keď sme o príčinách lacnoty zbožia písali svojho času, zároveň doložili sme aj to, že vláde práve na srdci leží stav hospodárov a že pri každej danej príležitosti použije svojho vplyvu a zastane záujmy hospodárov. A že sme písali pravdu, toho dôkaz tieto dni podala sama naša vláda.

Jako známo, naša milá vlasť s druhou polovicou monarchie s Rakúskom na základe vyrovnania z roku 1868. majú spoločné colné územie. Výška cla, alebo ako to za starodávna menúvali «tridsiatku» na dovezené články určovaná je dľa záujmov tejto, alebo tamtej čiastky monarchie. Na príklad clo za zbožie dovezené z cudzozemska cez naše colné územie je vyššie, lebo Uhorsko je štát hospodársky, teda Rakúšania musia u nás zbožie kupovať a zase clo od priemyselných článkov cudzozemských je tiež vyššie, lebo Rakúsko je štát priemyselný a my v Rakúsku kupujeme priemyselné články, lebo tie tam lacnejšie dostať môžeme. Takto je teda Uhorsko a Rakúsko na seba odkázané, ale pri tom všetkom

Uhorsko má lepšie postavenie, lebo keď vyvinie svoj priemysel, tu doma budeme mať všetko, Rakúsko ale viac zbožia pestovať nikdy nemôže, než to robilo dosavád, lebo viac úrodnej pôdy nemá.

Výšku toho cla určujú vláda naša s rakúskou a jedna bez druhej nemôže v tejto otázke rozhodovať. Teraz keď nastala drahota zbožia, rakúska vláda žiadala od našej, aby sa clo od cudzozemského zbožia na istý čas vyzdvihlo, aby si takto Rakúšania, ktorí naše zbožie ešte drahšie platia, než ako sa u nás predáva, z cudzozemska mohli zaopatriť o tolko lacnejšie zbožie, koľko obnáša clo. Clo od zbožia obnáša 1 zl. 50 krov od metrického centa, keď by sa tedy clo vyzdvihlo, z cudzozemska dovezené zbožie mohlo by byť o tolko lacnejšie. Lenže by nebolo o nič lacnejšie pre tých, ktorí ho v malom kupujú; zbožie by lacnejšie dostali kupci vo veľkom a jedine títo by bohatli na ujmu skutočne chudobných a na ujmu štátu, ktorý by takto prišiel o dôchodky z cla.

Naša vláda majúc toto pred očima a vediac, že vyzdvihnutím cla nepomôže chudobe, najviac žeby bohatým veľkokupcom naháňala peniaze do vrecka, odkázala rakúskej vláde, že nateraz nevidí za potrebné, aby clo od zbožia bolo vyzdvihnuté. Keby clo bolo vyzdvihnuté, o tolko lacnejšie by museli aj naši gazdovia predávať zbožie, a tak tedy aj oni by trafil a ľud by predsá neprišiel lacnejšie k chlebu.

Takto hľa zastala uhorská vláda záujmy hospodárov uhorských a jej rozhodnutie v tejto otázke svedčí len o tom, že záujmy hospodárov a chudoby nosí na srdci a použije každú príležitosť, aby tie záujmy zastala. A že za takéto otcovské staranie sa o hospodárov, teda o prevažnú časť obyvateľstva našej krajiny, zasluhuje všeobecné uznanie a vďaku, myslíme, netreba nám hlbšie dokazovať.

Úplne sme presvedčení o tom, že keby vláda videla, že vyzdvihnutím cla zbožie a chlieb skutočne zlacneje, tak by neváhala ani hodinu a privolila by k vyzdvihnutiu cla. Takto ale nemá žiadneho smyslu vyzdvihnutie cla, lebo by len boháci bohatli a krajina chudobnela.

Slovo k rodákom.

Niet nad náš horniacky slovenský ľud. Bárs je ako pokúšaný, bárs ako huckaný, dráždený a búrený, on sa predsá tíško pokojne chová. Ctí si, poslúcha zákony; ctí si, poslúcha vrchnosti a plní svoje povinnosti: žije v svornosti a láske vospolok, oddávajúc sa do priazne a ochrany Božej. A toto je tá nevšedná príčina, že v kra-

joch našich verejná bezpečnosť života i majetkov je takmer úplná.

Nie tak vo svete. I v drahej vlasti našej na viac miestach minulej zimy bol narušený pokoj; ba ešte i teraz panujú v mnohých vidiekoch nie malé obavy ohľadom blízkej budúcnosti, menovite pohľadom na žatvu. — Ale čo je to všetko oproti zburám, možno povedať revolúcii, ktorá na mnohých miestach hornej Itálie, zvlášte ale v známom nám dľa chýru meste Majlande vypukla. Ľud sa tam zbúril. Oboril na majetnejšiu triedu. Drancoval, kazil, boril, nivočil majetky cudzie, ba ani životy nešetřil, tak že vzbure v obeť padly. Rozbúrených utišiť, povstanie udusiť a pokoj zaviesť nutno bolo zbrannou mocou; no a následky použitia zbrane sú často smrť, okaličenia a ťažké poranenia. Vinná i nevinná krv. Následky sú horšie, ako bola príčina, aspoň tá na javo daná príčina, totiž drahota chleba. Toto ale nebola jediná príčina, bola tam aj iná tajná, ktorú dolu nižšie spomenieme. — Udajná príčina bola tedy drahota chleba, a ľud oproti tejže ako že si pomáhal? V krátkozrakosti, ba zaslepenosti svojej robil to tak, že spoluobčanom svojim na milióny a milióny počítajúcu škodu zapríčinil; že právne majetky spoluobčanov na milióny hodnoty majúce na rupy a popol obrátil. Nuž nasýtil sa tým snád? Nuž kam že to povedie?

Či zlacnie tým chlieb a viacej ho bude, keď budú aj majetní spoluobčania na vnivoč obrátení? Keď ešte i títo bez groša a chleba zostanú? — Kto že nahradí nie oškodeným jednotlivcom, ale národu a národnému majetku tie veľké škody zbúrou zapríčinené? Z uličných bojov, z barikádov, z vraždy chlieb nikdy nevyrastie, a preto príčinou zbúry nebola a nemohla byť len otázka chlebová. Tak sa zdá, a dokazujú to mnohé na svetlo vyšlé okolnosti, že i tam opravdovou príčinou zbúry boli nesvedomiti buriči, takí, akých aj u nás dosť máme, a títo použili v hnusnej zášti svojej náruživosti zavedeného ľahkoverného ľudu oproti zákonnému poriadku a oproti štátnej auktorite.

Taliani sú vôbec horkokrevný, náruživý a popudlivý národ, preto sa tam búrenie chytřejšie ujalo a ľahšie sa rozšířilo, prinášajúc svoje hrozné ovocie. U nás, Bohu chvála, nestane sa to tak snadno, ale preto všetko predsa nenie radno ani tu s takými vecami ľahkovážne pokusy robiť, s ohňom sa zahrávať. Následky až príliš smutné, záhubné a zkazonosné ukázaly už i u nás preplate búrenia socialistov; mnohí naši spoluobčania triasli sa obavou uprostred rozdráždenej a všetkého schopnej massy tej najnižšej vrstvy obyvateľstva, no a časom i trvanlivé búrenia ľudárov tiež ľahko môžu, keď aj nie vo všeobecnosti, iste ale aspoň miestami ku takýmto odsú-

deniahodným následkom doviest jednotlivcov. Lebo veď sa ľudári, napriek svojmu ustavičnému honoseniu sa kresťanstvom, ani z takýchto hrozných, strašlivých udalostí a príkladov nič neučia; oni napriek týmto výsledkom svojej bezzákladné, otrepané búrenia i ďalej nesvedomite prevádzajú, ktoré búrenia menovite k tomu sú namerané, aby u ľudu zmenšily ba celkom zničily auktoritu štátnej vlády. Tú auktoritu podrývajú oni neunavne, ktorá je jediným základom verejnej i súkromnej bezpečnosti, pokoja a mieru. Plátky ich i v týchto rozdráždenejších, veľmi povážlivých časoch sú plné rozširovaním zášti, závidi a nenávisti oproti majetnejším triedam občianstva a to pod zášitou a rúskou kresťanstva a kresťanského náboženstva (?). Rečami i tlačou rozširujú nespokojnosť a upodopzrievanie a neostýchajú sa použiť i tie najnebezpečnejšie prostriedky, len aby náš, v liberalisme vypestovaný ľud k jeho záhube od liberalismu odvrátili mohli.

Na naše veľké šťastie my máme neoceniiteľnú zbraň a obranu oproti nim, a to je otvorený rozum, statočné srdce a spravodlivý duch nášho ľudu. V tom skladáme našu nezvratnú dôveru a tá nás istočne nesklame. Nech sa len rozhadzujú, nech len búria ľudári, tá ich pochybná sláva už i tak dlho trvať nebude. Blíži sa a to neuprositeľne deň súdu, ktorý bude dňom zasluženej pokuty. Zjavy toho sa už množia.

Aby ich malicherný počet bársakým spôsobom zrástol pred poslednými voľbami úlisne hľadeli do saku svojho nahnať národnosti a spojili sa menovite s výstrednými slovenskými — národovcami (?). Spojenie toto nebolo pre nich osožné, úspechu im nedonieslo, len odhalilo ich zámery, a oni chytró sa rozkmotřili, rozruvali. Dnes už urputne bojujú jedni proti druhým. «Kresťan» a «Slovenské Listy» sú si vo vlasoch a k potešeniu dobre smýšľajúcich nadávajú si pravdami vzájomne. Tito sú si «panslávci» a tamti «žiludári». My vieme, že v tomto oba majú pravdu. A ľudu slovenskému, ktorý toto číta, otvorila sa oči a on zavrhne istočne týchto i tamných, vidiac, že ho obidvaja iba za nosom vodila, šudia a klamú a potom v celom svojom celku prilne ku nám, ako ku takým, ktorí jediní jeho opravdové záujmy, ktoré sú spolu záujmami vlasti i národa, zastávame, jeho skutočný prospech a blaho na srdci nosíme. Pozná on, že len tá nami ukazovaná cesta vedie ku pokoji a blahu, k pravde, právu i spravodlnosti.

My v záujme štátu i ľudu nehuckáme, lež krotíme; my nesvádzame, lež vysvetľujeme; my prázdno nesľubujeme, lež konáme. Zo slov a sľubov našich netreba nám odvolať ani jedného, a poučenia naše sú a i naďalej budú pravdivé a prospešné.

Keď vás my, rodáci naši, pod zástavu našu, zástavu to čistého liberalismu voláme, nerobíme to k svojmu, ale k vášmu prospechu; nerobíme to zo sobeckých osobných zámerov, ale ani len preto, aby sa tým počet prvržencov liberalismu zväčšil, lebo ten sám je vo vlasti našej premo- hutný, nesmierny: lež robíme to čiste v záujme vašom a k sláve i ku blahu drahej našej vlasti, aby táto večne napredovala a skrze to i vy v nej blažení boli, lebo veď liberalismus je sloboda, bratstvo a rovnosť.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Ablegátske voľby. Na Horniakoch previedly sa najnovšie dve voľby asice v pondelok 16-ho mája bola voľba v šubnianskom okrese turčianskej stolice a v utorok v breznianskom okrese vo zvolenskej stolici. V oboch okresoch boli jednohlasne zvolení kandidáti liberálnej strany asice v Štubni Franc Justh a v Brezne Mikuláš Osztröluczky.

Tieto voľby sú radostným dôkazom toho, že ľudová strana pomaly začína nahliadať, že veru na Horniakoch nemá už čo hľadať. Pri všeobecných voľbách v jaseň r. 1896-ho v oboch týchto okresoch boli vystúpili aj kandidáti ľudovej strany — pravdaže šťastlivo prepadli. Teraz nepostavila už viac ľudová strana ani kandidátov, lebo sa presvedčila, že by to bola bývala aj tak daromná námaha, daromná práca. Časom dozreje každé ovocie, neblahé ovocie ľudovej strany už tiež dozrelo, a tak je trpké, že ho nikto nechce. Na našich Horniakoch nezahryzli voličia ani pri všeobecných voľbách do ovocia ľudovej strany. A vtedy ešte predsa nebolo tak známe toto zkazonosné ovocie, tým mieň zahryzne kto doňho teraz, keď už aj slepý vidí, jak veľké nešťastie je pre krajinu účinkovanie ľudovej strany.

S našej stránky sme tiež povďační ľuďom, že v otázných okresoch nepostavili kandidátov. Aspoň nena- rušili pokoj obyvateľstva.

Ľudová strana by našej milej vlasti tým preuká- zala najlepšiu službu, keby v žiadnom okrese neposta- vila kandidáta. A načo ich má aj postavovať. Vyhrať aj tak nevyhrá ani jedon, lebo ľud bočí od ľudovej strany, a pokoj občianstva narušiť, to je veru mierne rečené, nesvedomitosť.

Kvóta. Uhorský kvótový odbor vydržoval v stredu zasadnutie, na ktorom pojednával odkaz rakúskeho kvó- tového odboru. Odkaz tento, aby sa totižto ďalej nevy- jednávalo písomne, lež ústne, náš odbor odobril. Ústne vyjednávania prevedú sa vo Viedni, pravdepodobne za- čiatkom júna.

Zasedania snemu. Snemovňa vyslancov nezačne pred turičnými sviatkami iné pojednávať, iba dokonči

návrh zákona o úverkových spolkoch. Po turičných sviat- koch pravdepodobne 6-ho júna zasadne znovu.

Inštalácia nového fčišpána v Turci. Slávnostná inštalácia nového fčišpána v Turci prevedie sa 24-ho tohoto mesiaca. Na túto slavnosť prídu do Turč. Sv. Martina viacerí vyslanci.

Pojednávania delegácií. Jednotlivé výbory dele- gácii, jako rozpočtový, zahraničný, vojanský, pojedná- vajú sebe pridelenú prácu. Na zasadnutí zahraničného výboru minister zahraničia gróf Goluchovski bližšie sa zmienil o našej zahraničnej politike a o pomere v jakom stojíme k európejským vládám, taktiež o cieľoch, ktoré sleduje naša politika. Minister gróf Goluchovski predo- všetkým oznámil, že sa všeobecné politické rozpoloženie od 5 mesiacov, to jest od toho času, čo byly posledné delegácie vydržované, nezmenilo. Cisársky trojspolok stojí pevne a monarchia naša i s Ruskom stojí vo veľmi priateľskom pomere.

Pozoruhodné je to osvedčenie nášho ministra za- hraničia, že chce provodzovať živšiu obchodnú politiku, aby sa tak hospodársky stav našej monarchie polepšil. Tým cieľom bude potrebné rozmnožiť počet nášho mor- ského lodstva, a za druhé potrebné bude konsulov tak vychovávať, aby boli vstave naše kupecké záujmy v cudzozemsku statne zastupovať.

Pri pojednávani rozpočtu vojska viacerí delegáti spýtali sa ministra spoločnej armády, Krieghammera, načo je potrebné tých 30 millionov, ktoré teraz žiada od delegácie. Minister v tajnom zasadnutí podal vysvetlenie, načo mu delegáti jednohlasne povolili žiadaných 30 mil- lionov.

Minister armády týchto 30 millionov už skoro aj strovil asice na zaopatrenie zbroje a na pevnosti. Vystro- jenie našej armády bolo nevyhnutne potrebné, lebo mi- nulého roku byly tak napnuté pomery, že bolo treba len iskierky, aby vypukla európejská vojna. Naša vláda nemohla sa dívať so založenými rukama na toto, lež musela všetko možné podujaf, aby nás vojna nenašla nepripravených.

Americko-španielska vojna. K rozhodnej bitke medzi Španielskom a Amerikou ešte nedošlo, a nateraz ani nevedno, kde sa hlavné morské sily Ameriky a Špa- nielska zdržujú. Behom posledného týždňa udaly sa síce menšie srážky, pri ktorých zvíťazili Španieli, ale výsle- dok boja z tohoto uzatvárať nemožno. Amerikani totiž chceli poslať posilu povstaicom na Kube, aby v boji proti tamejšiemu španielskemu vojsku vydržali, ale Špa- nieli delovými guľami odobnali americké lode, ktoré viezly pomoc a tak snahy Amerikánov zmarili. Ameri- kani sa teraz veľmi boja, že španielske hlavné lodstvo o ktorom nevedno nateraz kde sa ukrýva na Atlantickom mori, že sa len zrazu objaví pred Newyorkom a bude bombardovať toto veľké prístavné mesto americké.

Z Talianska. V Taliansku, kde vypukly tak po- vážlivé nepokoje, že vojsko na uliciach Majlandu muselo i z diel strieľať, je teraz už ticho. Ozýva sa len plač vde-

a sirôt, ktoré utratili svojich udržovateľov pre nesvedomitú huckanie trestuhodných ľudí. Na ohrozené vidieky vyslali vojsko a vyhlásili štatárium, čo nemalo prispieť k upokojeniu mysle rozzúreného ľudu talianskeho. Teraz vysvitlo, že ľud huckali republikáni a socialisti talianski zo Švajciarska, prečo talianska vláda vážne napomenula Švajciarsko, aby takéto búrenia proti štátu talianskemu na svojom území netrpela.

KRAJINSKÝ SNEM

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 11-ho mája. Pokračovalo sa v pojednávaní návrhu zákona o úverkových spolkoch.

Gejza *Makfalvay* hovorí, že národná strana už dávno hlása, že je u nás úver drahý a hospodársky stav ťažký. Teraz toto už aj vláda nahliadla a pojednávaným návrhom chce tomuto zlu odpomôcť, práve preto s radosťou prijíma podaný návrh zákona. Má ale viac námietok proti návrhu. Hlavnú námietku má proti tomu nariadeniu v návrhu, v smysle ktorého nové úverkové spolky budú slobodno napozatým len pri spoluúčinkovaní vrchnosti, nejakej korporácie alebo ústredného spolku zakladať. Týmto sa na mnohých miestach znemožní založiť úverkový spolok, lebo vrchnosti sa často nepodarí nič, čo jednotlivci veľmi zdarne prevedú.

Dalej zazlieva, že si vláda vymienila priveľký vplyv na ústredný spolok.

Lazar *Sámucl* hovorí, že návrh o úverkových spolkoch je len počiatok tých ustanovizní, ktoré vláda má zaviesť v prospech chudoby. Po tomto návrhu príde rad na tých, ktorí sú bez zárobku, bez práce a na chudobných. Bieda sa šíri, tak že ju viac nemožno uľaviť dobrovoľnými milodarmi, hlavne preto nie, že bohaté závody nerobia zadost' v tomto ohľade svojej povinnosti. Hlavnomestské závody vykazujú ročne asi 20 miliónov zisku a z tejto summy skoro nič nedajú na dobročinné ciele. Povinnosťou vlády by bolo, aby zákonom nariadila, žeby takéto závody istý percent dávaly na dobročinné ciele.

Návrh, ktorý poskytne chudobným priemyselníkom a gazdom lacný úver prijíma.

Gróf *Aladár Zichy* ani vo všeobecnosti neprijíma návrh, lebo ním chce vláda vplyvať na občianstvo. Úverkové spolky len vtedy môžu prevládať, keď ich neodvísle občianstvo zakladá a z vlastnej sily udržuje.

Barón *L. Solymossy* uznáva, že sa pojednávaným návrhom vplyv vlády na občianstvo väčší, toho sme si ale sami príčinou, lebo vo všetkom prosíme pomoc od vlády aj v takých veciach, v ktorých by sme si aj s dost' malým namáhaním sami mohli pomôcť. Otázka úverkových spolkov nemohla byť bez podpory štátu riešená, preto v tomto páde za dobré uznáva, že si štát vymienil vplyv na ne. Dľa jeho mienky povolaním úverkových spolkov malo by byť nielen poskytovanie lacného kreditu, lež zakladanie priemyselných a gazdovských spolkov, ktoré by zpeňazovali jejich výrobky. Návrh prijíma.

Zasadnutie snemovne dňa 12-ho mája. Dnes bol prvým rečníkom vodca národnej strany gróf *Albert Apponyi*. Rečník hovorí, že si návrhom o úverkových spolkoch dve myšlienky kliesnia cestu. Prvá je tá, že sa treba starať o záujmy malých ľudí a za druhé že spolčovanie je najlepší liek proti nespokojnosti, proti socializmu. Povolaním úverkových spolkov není len to, aby poskytovaly lacný úver na hypotéky, ony majú kredit dávať osobe, za ktorú kamaráti dobre stoja. Následkom tohoto kamaráti kontrolujú toho, za ktorého dobre stáli a patričný napne sily, aby zaviazanosti za dost' spravil. Proti návrhu má nasledujúce námietky, že úradmi zakladané úverkové spolky zabijú v obecnstve chuť a vôľu k samostatnej činnosti, že vláda bude môcť priveľmi vplyvať na ne a konečne za malú drží podporu vlády. Návrh v tej nádeji, že pri podrobnom pojednávaní budú prijaté isté opravy, vo všeobecnosti prijíma.

Finančný minister *Lukács* odpovedal na námietky, ktoré boly dosiaľ prednesené proti návrhu. Mnohí rečníci tvrdili, že je podpora daná spolkom so strany štátu primála, minister vďačne dá aj viac, len prosí patričných, aby mu udali prameň, odkiaľ by mohol vziať peniaze. Často boly počut' ponosy, že po vstupe do života teraz pojednávaného návrhu utvorené spolky udusia dosiaľ jestvujúce spolky. To je omyl. Vláda veľmi napomáhala aj dosiaľ utvorené úverkové spolky a zabezpečila im isté výhody. Jak sa tieto spolky podrobia ustanovizňam návrhu, tak sa stanú účastnými v ňom zabezpečených výhod, jak ale nie, tak môžu aj naďalej prevládať, jako dosiaľ. Prosí prijatie návrhu.

Hovoril ešte *Franc Kossuth*. Rečník dokazoval, že zem sotva donáša 3—4 percenty a keď si gazda musí požičiavať peniaze na 6—8 percentov, tak je celkom jasné, že sa musí zadlžiť. Gazdovia ešte viac potrebujú lacný úver než priemyselníci. Škoda, že vláda aj pojednávaný návrh k tomu chce použiť, aby si zväčšila moc svoju.

Potom odpovedal minister vnútra na interpelláciu Jána *Mollnára* v záležitosti popisu voličov. Minister uznáva, že prišli ponosy proti niektorým ústredným výborom, že mnohých dosavadých voličov vynechaly z menoslovu. Následkom týchto ponosov vydal nariadenie, aby ústredné výbory pri vypočítaní urbárnej štvrti a pozemkovej dane s tou najväčšou bedhivosťou zachádzaly. Jak sa tohoto nebudú držať, tak si bude držať za povinnosť ďalšie kroky porobiť.

Odpoveď bola jednohlasne v známosť vzatá.

Zasadnutie snemovne dňa 13. mája. Pojednávanie započal dnes *Móric Mezey*. Rečník má viac námietok proti návrhu o úverkových spolkoch. Nedrží za dobré, že sa centrálny spolok bude môcť až priveľmi mšať do záležitostí jednotlivých vidieckych úverkových spolkov. Ani to nedrží za dobré, že požiadavky úverkového spolku budú mať prednosť nad všetkými inými požiadavkami. Dľa jeho mienky týmto možno ľahko zničť remeselníka. Návrh vo všeobecnosti prijíma.

Franc *Blaskovits* bojí sa, že na základe tohoto návrhu zakladané spolky nebudú môcť lacnejšie požičky dávať, než na 6—7 percentov. Návrh vo všeobecnosti prijíma.

Minister orby *Darányi* použije túto príležitosť a podá radostné zprávy o uvedení do života robotníckeho zákona. Konštatuje, že si dosiaľ vyše 1 milióna robotníkov vytiahlo robotnícke legitimácie. Aj smluvy sa riadne uzatvárajú. Minister postaral sa aj o to, aby bolo dost robotníkov v rezerve, ktorí by vypomohli tým statkárom, ktorým zjednaní robotníci v poslednom okamihu prácu vypovedia. Keď teraz vezmeme do ohľadu, že máme výhľad na dobré úrody, že sú ceny zbožia vysoké, tak krajina s peknými nádejami hľadá v ústrety žatve.

Zatým prešiel na návrh zákona o úverkových spolkoch a vysvetľoval tie ustanovizne jeho, proti ktorým mali jednotliví vyslanci námietky.

Zasadnutie snemovne dňa 14-ho mája. Dnes bolo všeobecné pojednávanie návrhu o úverkových spolkoch dokončené.

Franc *Major* neprijíma návrh, prednesúc proti nemu tie námietky, ktoré už boli v sneme viackrát prednesené. Námietku mal proti tomu, že bolo onoho času dovolené zmenky každému plnoletému človekovi vystavovať.

Gejza *Papp* ponkázal na osob, ktorý prijatím návrhu vyplýva pre hospodárov a priemyselníkov. Návrh prijíma.

Gejza *Polónyi* hovoril skoro úplné tri hodiny. Behom tohoto času zaoberal sa so všetkými námietkami, ktoré boli proti návrhu povedané a aj sám uviedol nové. Rečník sa veľmi obáva, že keď sa tento návrh stane zákonom, nikto nebude smieť hlasovať na opposičného vyslanca, lebo úverkový spolok, jak je náhodou niečo dŕžný alebo jak za niekoho dobre stál, bude pýtať proti nemu konkurs. Návrh neprijíma.

S tým bolo zasadnutie zakončené.

Zasadnutie snemovne dňa 16-ho mája. Pred hlasovaním povedal ešte obširnu reč minister pravosúdia *Erdelyi*. Proší opposície, aby udusily pochybnosti a uvidia, že pojednávaný návrh donesie skutočne dobré ovocie. Návrh má dvojaký cieľ: za prvé lacný kredit poskytnúť tým, ktorí dosiaľ ťažko prišli k nemu a za druhé utvoriť jedon bod, kde môže vzdelanejšia trieda do potyku prísť s nižšími triedami, má príležitosť o ne sa zaujímať a pestovať v nich povedomie, že všetci spolupatrieme.

Návrh preto hovorí, že úverkové spolky môžu sa utvoriť iba pri spoluúčinkovaní vrchnosti, lebo pri zakladaní týchto predchádzajú všeliaké veci, ktoré sú vstave previesť iba takí, ktorí sa do toho rozumejú. Také veci sú zostavenie stanov, zaznačenie spolku atď. Aj lacnejšie vypadne všetko, keď to robia rozumní ľudia. Zato ale není vytvorená možnosť toho, že ktokoľvek môže založiť úverkový spolok.

Boli viacerí, ktorí priznukovali, aby členovia neboli zaviazaní iba po 5 násobnú výšku jejich účastí, lež

aby táto zaviazanosť bola bezhraničná. Toto nedrží minister za dobré, lebo by to mohlo mnohých prípadne na žobrácku palicu priviesť. Dokazoval, že návrh nezveľaďuje moc a vládu štátu. Proší prijatie návrhu.

Nasledovalo hlasovanie. Vyjmúc ľudovej strany celá snemovňa prijala návrh vo všeobecnosti.

Pri podrobnom pojednávaní, v ktorom sa zašlo až po 8-my odsek, bola prijatá oprava, že spoluúčinkovanie vrchnosti pri zakladaní úverkových spolkov potabuje sa nato, aby sa spolok utvoril zákonu zodpovedne a že vrchnosť nesmie odopreť spoluúčinkovanie pri zakladaní spolkov.

Najbližšie zasadnutie bude v stredu 18. mája.

DOPISY.

Lisková, dňa 10. mája.

Vysokostený pán Redaktor!

Keď sa z nášho vidieku už od dlhšieho času nikto ani slovičkom nezmenil, beriem pero do ruky ja, aby som napísal pár riadkov a oboznámil ct. čitateľstvo, ako my tu zjeme, vlastne živoríme.

Zima nám ubehla dosť ľahko, keď ešte bolo niečo v štoku a v jame. Bola to slabá zima, suchá a málo snehu; fašiangy sedem, pôstu sedem a od veľkej noci do soslania Ducha sv. na apoštolov sedem týždňov: teda tri sedmičky. Starí ľudia prorokujú zase len slabý rok; my mladší povieme: rečí sa vravia a chlieb sa je, keď jest, najlepšie to vie sám Pán Boh, lebo je všetko v Jeho rukách.

Chvála buď Bohu, už je posiate a posadené! Kto ale dal pilný pozor: bolo to behačky pri siati a švábky sadení, každý tretí gazda kupoval obidvoje a keď prišiel do Ružomberku na tra, ak sa nezaobohodil hneď za rána kúpiť, išiel nazpät prázdny. Ku koncu ledva bolo k dostaniu jačmeň po 4 zlaté, ovos ale po 2 zl. 60 kr. za novú mieru platili. Môžeme si predstaviť, ako to bude u nás do nového!

Ako je už známo, Ráhta, ako podujimateľa mestského domu v Ružomberku, posúdili pre zrútenie sa veže na osem mesiacov žalárnu a štyritisíc zlatých pre familie pobytých; Ráht appelloval a kým mu vraj pride appella. Šiel do Ameriky kuknúť. Vo Veľkej Štiavniči sa obec pochlapila, oddala školu štátu, lebo im pán Kekát takých učiteľov a učiteľky dáva, čo sami ani písať ani čítať pravidelne nevedia. V Prostrednom Šliači ešte dosiaľ smútok držia, preto ani deti do školy nechodia a ničomu sa neučia. Konkurs bol vypísaný, ale liberálny učiteľ ta nechce ísť. Ľudového učiteľa niet.

Keď sme v Šliači, pozrime čo robí Hlinka, nuž hnevá sa a preklína kacírov (ako sa on vyslovil), že naňho nehlasovali. Teraz má i druhú mrzutosť, hnevá sa i na „Kreštana“, že v jeho plátku píše, že Slovákovi niet v Liptove. Bol aj v Pešti sa poradiť s Lepsényim, ale ztadiaľ ešte väčšmi prišiel nahneváný. Pokorte sa ľudári, prijmete vás na milosť! Lupčania zažalovali dievku liskovského pána farára, že hádzala skaľy a blato; bola pokutovaná na dvanásť zlatých alebo dva dni do chládku. Tamže v Liskovej Jozef Hrnčiar utiekol tiež do Ameriky, lebo nechcel sedieť dva alebo tri roky pre tú zburu, ktorej on bol vodcom po voľbe.

Pán farár Mózer je od voľby ešte vždy chorý, hovorí sa, že vraj prestydol; alebo sa vraj veľmi nahneval po vyhlásení pána Angyala za vyslanca.

V Liskovej je teraz ticho, ľudia si hľadajú prácu, len doručiteľ má moc práce; obžalovani, svedkovia tiež dostali vyšetrovacie listiny záležajúce zo štyroch hárkov. Kedy bude nad nimi vyneseny súd, ešte nevedieť.

Siatiny sú pekné: žitá sa už sypú, jariny poschodily, aj švábky už vychodia. Počasie máme veľmi prajné, pri takom prajnom počasí priberáme sa aj kapustné priesady sadiť skorej ako iný rok. Tráva rastie a statok má nateraz hojnosť paše.

Pozorovateľ.

Orava, 10. mája.

Otený Pán Redaktor!

Obec Párnica sa po dlhom rokovaní a vyjednávani konečne pokonala so železničnou spoločnosťou strany odplatenia pozemkov, ktoré pod dráhu železnice odpadnú; ujednotajená cena štvorcovej siahy je dľa triedy pôdy 10—60 kr. Tak už aj čiara popod Párnicu sa stavia. Podujímateľ sľúbil do septembra čiaru od Kráľovian po Dolní Kubín oddať.

Jarné práce dolinou Oravy sú už skončené. Oziminy a jarné siatiny sú pekné; počasie je trochu pristudené, ale úrodám veľmi osožné, lebo často poprehuje, a tak dľa prorokovania starých ľudí môžeme úfať hojnosť potrawy.

Koncom apríla zomrel na Bzinách rim. kat. farár Jozef Hrkel. Bol to kňaz horlivý a opravdový; žil jedine úradu svojmu; škoda toho kňaza, a nebol ešte tak veľmi starý.

Stolica naša v osobe kráľ. škôldozoreu, ktorý minulého roku v septembri zaujal úrad, dostala horlivého úradníka; tento sa ujal svojho úradu celou silou, čo sa aj veľmi zide, lebo niektoré školy v našej stolici sú až veľmi zaostalé. Začiatkom jary v mnohých obciach zavreli školy; no a keď povážime, že v takých školách počiatok školského roku bol na Všečsvätých, k tomu keď cez zimu veľmi neriadne deti chodia do školy. — jaký že výsledok sú vstave takéto školy preukázať?

Počuť, že školy v Zubrohlave a v Bobrove budú zoštatnené; žiadučno by bolo aby aspoň polovicu našich škôl prevzal štát, aby sa jak učenie v týchto školách, tak i polozenie učiteľov zlepšilo. Niektoré obce, nie sú vstave nijak svoje školy udržať, učiteľov platiť, preto ani diplomovaných učiteľov nemajú, a predsa sa o štátnu pomoc neuchádzajú; no tomu je ale len fanatismus na príčine.

Koľko jest obcí, kde by sa detské opatrovne, letné utulne veľmi zišly, a predsa sa tie obce nestarajú a štát neprosia, aby im tieto ústavy postavil! Sme veľmi nazad v tomto ohľade, a kadenáhle niekto osožnosť týchto vecí vysvetluje, hneď ho upodozrievajú a nevercom nazývajú. U nás ľudová strana veľmi mnoho škodila a škodí; záväť ľudu koľkú-toľkú emancipáciu, ba ešte i tú maličkú chce úplne vykoreniť. Vidíme ale aké je ovocie snáh bujarov, len pozrime veličiansky a dlhansky konsum.

Dražoba je u nás veľká; 1 kg. chleba miestami vynaša do 26 kr., masť sviňská a slanina 80 kr., švábka 2.40—2.60 kr. starý cent, jačmeň 4—4.60 kr. stará miera. To je ťažko vydržať. Cudzích ľudí k železnici sa mnoho nahraulo a naši sa rozehodia po krajine a susedných stoliciach, hľadajúce zárobky. S úctou *Furman*

BESEDNICA.

Nátka ako zradca.

Stalo sa to ešte v tých časoch, keď sme chodili do vyšších škôl a hľadávali z budúcich fúzov aspoň čo len jeden vlások, aby sme i taktó dávali dievčencom na vedomie, že sa o ne zaujímame.

Pravdaže chodilo sa v tom čase popred okná, z ktorých vyzeraly pekné hlavičky dievčeniec, ktoré kdetu pozrely na nás a my cele šťastní namysleli sme celé historky o zaľubení.

Zpomedzi nás o dievčence najlepšie zaujímal sa kamarát Rudolf, ktorý nevedel prejsť po ulici bez toho, aby nepozrel do niektorého okna, či sa na neho daktoré dievča nedíva a jestli to spozoroval, bol celý blažený a ustavične nám potom len o tom pohľade dievčata na neho rozprával.

Jako, jako nie, náš kamarát Rudolf na majálesi urobil si pri tanci známosť s dcérkou pána polesného a od tých čias obidvaja dávali si dostavenička. Po takom stretnutí sa s Aničkou s Rudolfom nebolo na vydržanie, ustavične hovoril o jej kráse a snil o budúcom blahu, keď ešte nemal diplomu.

A bolo by to bývalo ešte ta, keby Rudolf dvoril bol len Aničke, ale jedna známosť nasledovala druhú a zrazu sa stalo, že sa Rudolf zaoberal viac dievčencami než knihami a to pre neho raz veľmi zle vypáľilo.

Raz sedeli sme spolu asi štyria, keď prišiel k nám Rudolf celý sronený a bledý.

— Čo ti je? pýtali sme sa ho skoro všetci razom, mysliac, že sa mu niečo zlého prihodilo.

Rudolf odhodiac klobúk máchnul rukou a riekol:

— Ah, keby ste vedeli, koľko nepríjemnosťam vystavený je ten človek, ktorý pozerá za dievčencami, veruže by si to hárs kto z vás viac než raz rozmyslel, pokým sa na takúto cestu dá. Ani by človek neuveril, aký vážny zástoj tu mať môže hársaký nepatrný nezdar, malé zle sa cítenie, na príklad jedna malá nevinná influenza a na jaké huncútstva prinúti človeka len preto, aby nemilým nasledkom vyhnuť.

— No a čože sa ti prihodilo? — tázali sme sa ho zvedave.

— Nuž viete, tak ako obyčajne, i teraz som sa mal síst popoludní o 2. hodine s Aničkou pri bráne ciatorína. Ja som prišiel len trochu neskorsie, lebo som sa zle cítil a bol som u lekára, ktorý mi predpisal recept. Všetku neistotu vytvárajúcim spôsobom dozvedel som sa, že mám nátchu. V tomto období je to dost zvyčajný zjav. Človek sa prestydne, potom rozhreje — a tu ho máš, už si tam. Tak sa stalo aj mne. Sotva som na miesto dostavenička prišiel, pekná Anička s veľkou radosťou ma vítala a ja som jej stisol ruku.

Proti doterajšiemu zvyku neprenkazoval som žiadnej dobrej vôle a milé privítanie Anikino mi nebolo naskrze milé.

Anka sa nad tým čudovala, a potom sa ma pýta:

— Aké to čudné privítanie? Vy ma už viac neľúbite?

Pokrútil som hlavou.

— Ja? Čo je to za blúpa reč? Vrele vás ľúbim. Lenže...

— Lenže, čože...

— Nuž, nuž nie som v riadnej kolaji; zle sa cítim... malé nešťastie.

— Nezdavý ste? Ako? Čo vám je? ...
 — Oh, nič. Trochu sa zle cítim, lež pritom som zlej vôle ...
 — Teda čo vám je preda? — pýta sa.
 — Eh, nuž mám malú náchtu ...
 — Náchtu!
 — Nuž pravdaže! To nenie dajaká namyslaná choroba, pravda. Lež nie som ja na vine. Človek ju dostane ani nevie ako a kde.
 — Veru, veru ...
 — Na tom sa niet čo diviť. Môžem povedať ...
 — Lári-fári! Vy ma klamete!
 — Ja?
 — Hovorím, že ma klamete. Vy ste sa stretli zaiste s tou susedovicou Marienkou a bozkali ste ju, ona mala náchtu a vy ste ju od nej dostali ...
 — Pozrime že! — hovorím. — Teraz by rád vedieť, zkadial vy to tak všetko viete? ...
 — Žiadno pozrimeže. Ja som sa to od nikoho nezdozvedela. Čo hovorím, to viem celkom určite. Ja nič nerozprávam, viem všetko dokázať! — hurtovala Anka. — Nedávno obedoval u nás lekár K ... Po obede s oteckom fajčil. Ja som sem a tam po bočnej chyži chodila. Dvere boli otvorené a ja som dobre počula, čo hovorili. Práve hovorili o influenci. Mój otec sa pýtal, či sa tento neduh sám od seba vyvinúť nemôže. Lekár ho vysmial a vysvetlil mu, že je to nemožnosť, že je náchtu veľmi chytľavá nemoc, a že ju človek len tak dostať môže, keď je v blízkom a dlhšom styku s takým, kto má náchtu, ba že je k tomu i nevyhnutne treba, aby ho ten bozkal ...
 — Jednoduchá mienka. Verí, kto chce, — odpovedám jej na to.
 — Odborná mienka jedného významného lekára, — hovorí popudlive Anka — ktorú ja držím za nepodvratnú. Môžete nahladnúť, že bude múdrejšie, keď sa priznáte ...
 — Ale prosím vás ... — hovorím jej v rozpakoch.
 — Priznajte sa! — dorážala ona.
 Konečne otázkami prenasledovaný pod tarchou najstrašnejších vyhražiek, ako na pr., že „ju nikdy neuvidím,“ ju, čo ju tak ľúbim, som sa konečne priznal.
 — Teda máte pravdu — riekol som. — Podozrivosť vaša nebola celkom bezzákladná a odborná mienka lekára sa celkom osvedčila. Stretnul som sa totiž nedávno so starou známou Marinou Burbovic. Dokoľko slov sme zamenili, ona ma prosila, aby ich navštívil, protivil som sa, konečne som upustil a navštívil som ich, pri čom som ju, keď ma z dverí vyprevadila, raz bozkal. Osud chcel, že Marina mala náchtu a ja som ju od nej dostal ...
 — Vedela som — vykrikla Anka. — Môžem povedať, pekná to historka.
 — Prosil som ju za odpustenie, sľuboval, že to už viac nezpravím. Viac nepoznám Marina, ani druhé, ani ostatné, ani nové. Odprisahal som jej to sviatočne.
 — Lenže — dokladám k tomu smutným hlasom — trochu sa obávam ... že vy ...
 — Čo ja? pytala sa
 — Ej! — hovorím potom Anke — od tých čias čo mam náchtu som vás tiež bozkal, a teraz môže byť, že ste ju i vy dostali.
 — Hráza a strach! — zvolá Anka. — To je veru možná vec! Podivajme sa! Už od pár dní sa zle cítim. Čosi ma šteklo, strúhalo hrdlo, a keď som sa dnes rano zobudila, celá som bola zasľzená. Možno že som ju dostala! Prirôzene od vás ju mám!

Potom pustila sa do plaču a trpké výčitky mi robila. Chcel som ju všemožne potešiť.

— A konečne — hovorím je — veď je to nie nešťastie ...

— Že nie? — kričí Anka. — Teda čo že je? A mój otec?

Podíval som sa na ňu, jako by jej nerozumel.

— Váš otec?

— Nuž hej, mój otec ... Ten teraz akonáhle zbadá že mám náchtu, hneď si pomyslí na slová lekárrove a so mnou bude potom zle.

— Ale veď otec váš na to nepríde a ani na to nepomyslí, — tešil som Anku a potom som ju odprevadil až po Dlhú ulicu, zkadie ona išla domov a ja som prišiel medzi vás.

— A iné sa ti nič nestalo? — pýtal sa ho figliar Janko, ktorý tušil, že sa schôdzky s Ankou Rudolfovi tak ľahko neprepiékly.

Rudolf sa trochu zapíril a povedal:

— A čože iného sa mi mohlo stať? Nič!

— Akiste prišiel starý podlesný a odohnal náchtu i tebe i Anke! — škádli ho Janko ďalej.

Rudolf vynútil na tvár úsmev, ako by tým chcel povedať, že Janko marne hľadá také príčiny a s tým sme prešli na iný rozhovor.

*

Na druhý deň popoludní opäť sedeli sme spolu besedujúc. Rudolf bol tiež medzi nami sediac za pecou. Chyboval len Janko. Práve začali sme dopaľovať Rudolfa pre večerajšiu príhodu, keď sa zrazu otvorila dvere a dnu vstúpi Janko s natešenou tvárou.

— Viete čo som zvedel? — táže sa, radostne podskočiac.

— Čo?

— Dozvedel som sa, ako sa večerajšie dostaveničko Rudolfovo skončilo.

— A jako sa skončilo?

— Hneď vám rozpoviem, len si trochu vydýchnem.

A Janko urobil sa, že nevie, že ho i Rudolf počúva, začal:

— Jako viete, starý polesný Hruška je prísny človek a na radu múdrych ľudí dá mnoho, uverí všetko. Tak uveril i tomu lekárovi, ktorý mu povedal, že náchtu možno dostať len vtedy, keď sa človek s takým bozká, ktorý trpí na náchtu. Keď teda jeho pekna Anka od dvoch dní smrkala a kýchala, napadly mu na um slová lekárrove a Anka upadla do podozrenia. Sledoval jej všetky kroky a tak sa stalo, že ju nepozorovaný doprevadil až ku bráne cintora, kde sa potkala s našim kamarátom Rudolfom. Keď starý polesný videl Rudolfa, nechal ich najprv pozozprávať sa a potom aby naskutku potvrdil slová Ankine, že jej otec verí lekárovi, pristúpil ku Rudolfovi a svojou trstenicou priložil mu niekoľko flajstrov aby sa vypotil a ztratil náchtu, svoju Anku ale pójmie za ruku, odviedol ju domov, zkadie teraz za dva mesiace nesmie vykročiť!

— Hahaha! Hahaha! ozvalo sa chyžou a všetci obrátili sme svoj zrak na chudáka Rudolfa, ktorý vystúpil zpoza pece.

— Či sa tak stalo? Či je tak? — pýtali sme sa Rudolfa.

— Nuž hľa vidíte, kto by to bol myslel, že i náchtu môže prezradiť človeka, že dievča bozkal! — riekol skormúteno Rudolf za všeobecného smiechu.

HOSPODÁRSTVO.**Pole krupobitím sbité.**

Jestli že ladovec sbije pole ešte v máji, tak je obyčajne najlepšie, keď sa sbité pole preorie a na novo zaseje. O moc je výhodnejšie, keď sa sbité zbožie použije na krm a pole alebo zemiakami alebo inou plodinou zaseje, než aby sa na tú neistotu počítalo, že sa sbité obilie môže ešte zotaviť.

Avšak možno predsa ešte dúfať, že sa mladé poškodené osenie zotaví. O tomto predmete podal istý praktický gazda pokyny, ktoré tu z čiastky sdelujeme našim čitateľom.

Zo skúsenosti je známo, že sa obilné druhy pred kvitnutím o moc rýchlejšie a skorej zotavia, než ako sa to obyčajne myslí a tým ľahšie sa zotavia, čím lepšia a bujnejšia je pôda, čím priaznivejšie je počasie, ktoré po krupobití nasledovalo. V tomto ohľade vyžaduje sa hlavne teplo. Čím prv sbije krupobitie osenie, tým ľahšie je vstave ešte nové výhonky a z tých stebľá vyhnať, asíce tým rýchlejšie, čím bohatšia je pôda. Čím viac obilie do kvetu dospieva a čím väčšie množstvo sa utvorilo, tým mieň je nádeje, že vyženie nové výhonky, nové stebľá. Len pri jarnom jačmeni objavajú sa za osem až desať dní po kvete vedľajšie výhonky. Práve táto vlastnosť opravňuje, aby sa krupobitím poškodený jačmeň ponechal ďalšiemu vzrastu.

Čím v mladšom stave bolo zbožie, keď ho krupobitie zbilo, tým rýchlejšie sa vyvinujú pobočné, postrané výhonky, ktoré možno pri bedlivejšom zkúmaní pôdy už na 2—4-tý deň spozorovať. Jestli že sa nechá obilie, ktoré bolo z polovice alebo až z troch štvrtín sbité, stáť, vtedy vyhánajú vedľajšie výhonky; pomaly vyhánajú z nich stebľá a pozdejšie klasy, ktoré sú ale zakrpatené a o mnoho neskoršie kvitnú, než prvé stebľá, ktoré krupobitie zničilo, následkom tohoto docieli sa tak zvaná dvojrastlá úroda, pri ktorej z ľahkých a poškodených klasov zrno vypadá, a len neskoršie z nedokonale utvorených klasov dostaneme úrodu. Jestliže vtedy sbité obilie pozneme a s poľa hneď odvezieme, aby sa inde usušilo, vtedy prejde všetka šťava z nepoškodených korienkov do nových výhonkov, z ktorých sa potom dľa toho, ako je pôda viac menej úrodná, vyvinú dokonale stebľá, ktoré možno len o niekoľko týždňov neskoršie žať než obilie, ktoré nebolo krupobitím postihnuté.

V tom páde žeby bola pôda krupobitím až veľmi zatlačená, alebo zanesená, tak treba pole po zožatí riadne preorať a čiastočne pohnojiť. Samo sebou sa rozumie, že úroda so sbitého poľa tým menej donesie, čím viac krmu sme mali z požatého osenia.

Jeho veličenstvo kráľ počas zasadania delegácii mešká tu v Budapešti a v budínskom hrade dáva všeobecné výsluchy, na ktorých jedni prosia, druhí ďakujú za dobrotivosť milovaného panovníka. Kráľ tieto dni poľoval za dva dni v Gedelove, ale vo sviatok Vstúpenia navrátil sa do Budína, kde bol dvorný obed pre vysokých hodnostárov.

Birmovka. Nitrianský biskup Imrich Bende birmovať bude v trenčianskej stolici 5. júna v Bánovcach, 6. júna v Kostolno-Miticiach, 7. júna v Motešiciach a 8. júna v Ribanoch.

Vláda proti biele. V hlavnom meste panuje teraz veľká drahota a najhoršie pri tom je, že zdražel veľmi chlieb, ktorý je jedným z hlavných pokrmov chudobných ľudí. Správa hlavného mesta sa teraz stará o ulavenie polohenia chudoby a minister orby Darányi, aby tiež prispel pomocou, uvedomil mesto, že v páde potreby dá doviezť z ménešského štátneho gazdovstva väčšie zásoby múky. Minister kupectva bar. Dániel však tým podporuje hlavné mesto v tejto šlachetnej snahe, že pokým nedostatok chleba trvá, zabezpečil na štátnych železničiach bezplatný dovoz chleba, aby takto obyvateľstvo mohlo dostať lacnejší chlieb z vidieku.

Štátna podpora učiteľom. Starí učitelia Michal Olejník v Ludrovej a Matej Krmeský v Malej Porube dostali od ministra výučby po sto zlatých štátnej podpory vzhľadom na ich malú pensiu a pokročilú starobu.

Španielsko potrebuje lekárov. Teraz keď Španielsko vedie vojnu s Amerikou, hľadá lekárov po celej Európe. Tak i v Budapešti študujúcich medicinerov vyzvali, aby na čas vojny vstúpili do španielskej služby. Každý mediciner ktorý, sa s odporúčaním university prihlási, dostane od španielskej vlády 600 frankov mesačného platu, potrebnú rovnošatu s úplným vystojením a okrem toho i cestovné trovy do Španielska. Dosiaľ hlásilo sa 18 medicinerov.

Novoveký Matuzalem. V jednom irskom meste žije poštár, menom Róbert Taylor, ktorý po tieto dni zavŕšil svoj 134. rok. Z príležitosti tohto zriedkavého dňa v ľudskom živote anglická kráľovná Viktoria počila starúškeho poštára svojou podobizňou s jej vlastnoručným podpisom. Zriedkavý stárec je ešte vždy poštarom a riadne plní svoje povinnosti. Ostatne v Anglicku nenie zriedkavý tak vysoký vek R. 1809. zomrela v Londýne istá Margareta Tattin, ktorá dožila vek 144 rokov.

Nová budova pre techniku. V Budapešti na Muzeumovej okružnej ceste postavená technická univerzita je už malá pre poslucháčov, ktorí sa s roka na rok množia. Vláda následkom tohto rozhodla, že dá postaviť novú budovu pre technickú univerzitu asíce v Budíne za Franc Jozefovým mostom na t. v. „Lágymányosi“. Minister výučby už predostrel ministerskej porade patričné plány, ktoré boli i prijaté. Potrebné pozemky teraz vyvlastňuje štát a onedlho už započnú stavbu novej techniky. Univerzita pozostávať bude z väčšej skupeniny veľkých budov.

Rozdávanie býkov v turčianskej stolici. Po tieto dni poslali do turčianskej stolice 59 býkov z čistej pinzgauskej fajty, ktoré minister orby určil rozdať obciam turčianskej stolice cieľom dochovávanie lepšieho dobytku. Z týchto bujakov 34 kusov rozdali obciam v mošovsko-zniovskom okrese a 25 kusov v okrese sv. martinsko-blatnickom. Vláda týchto býkov na plemeno prepustila obciam o 30 percentov lacnejšie než ich ona sama kúpila. Následkom týchto plemenákov dobytok v turčianskej stolici behom 4—5 rokov úplne sa premení, gazdovia prídu takto k peknej a dobrej fajte dobytku čím sa aj ich dôchodky z odpredaju dobytká značne zvýšia.

Zmenený výrok smrti. Kráľ kúria po tieto dni pojednávala trestnú pravotu Matiaša Fuchsa a Karola Hegyiho, ktorí, ako známo, na Gellértovom vrchu zavraždili a orabovali bluchonemého Ludvika Appela. Budapeštianska súdna stolica odsúdila Fuchsa na doživotný žalár a Hegyiho na 12 rokov do žaláru; kráľ. tabula ale Fuchsa odsúdila na smrť povrazom, a výrok na Hegyiho potvrdila. Kúria teraz potvrdila prvostupňový výrok a tak Fuchs predsa len vyhne šibenici.

Veľký požiar. Opäť zapríčinili veľký požiar deti, ktoré rodičovská ľahkomyseľnosť ponechala bez dozoru. Asiže v obci Nagyberég mnohí rodičia sobrali sa na jarmok do Beregsásu a doma ponechané deti jedného gazdu jako, jako nie podpálili stodolu. Od stodoly chytily sa plameňom susedné a behom krátkeho času zorelo 58 domov a 125 pobočných stavísk so všetkým hospodárskym zariadením. Keď sa obyvatelia navrátili z jarmoku, väčšia časť obce ležala už plameňom.

Nešlo mu remeslo ani tu. 33ročný obuvnícky majster Štefan Bachratý rodom z Trnavy prišiel do Budapešti, a tu proboval šťastie so svojim remeslom. Remeslo mu nešlo ani tu, tak že vyšiel na nivoč. Bachratý aby broziacej biede vyhral, zbavil sa života výstrelom z pistole.

Vrahom z neopatrnosti. Štefan Harezi, obyvateľ jankovácky vyšiel na pole s puškou a tam si ľahnúť usnul. Ku spiacemu prišiel 9ročný chlapček Ján Borsodi, začal flintu babrať, táto vybušila a nábitok vrazil spiacemu roľníkovi do chrbta. Ťažko ranený Harezi na druhý deň za veľkých boľastí skončil.

Nešťastný bača. V Turnej pri Trenčíne, v ovčiarni prelomila sa hrada nad bačom Stefanom Ondruška pričom brvno zlomilo bačovi ľavú nohu. Raneného Ondrušku doviezli do obecnej nemocnice v Trenčíne.

Koľko detí narodilo sa v Budapešti lanského roku. Dľa štatistického výkazu na území hlavného mesta narodilo sa lanského roku 22 502 a tak na každých tisíc obyvateľov pripadne 53 detí. Z tej štatistiky vidno i to, že zrast obyvateľstva najväčší bol v najchudobnejších častiach. Nemanželské deti tvoria jednu štvrtinu všetkých detí. Týchto dotyčne náboženstva je najviac katolíckych, potom reformátskych a evanjelických. Počet židovských nemanželských detí je síce najmenší, avšak tohto roku pomerne nápadne zrástol. Počas minulého roku v 256 pádoch narodily sa dvojčatá, v 3 pádoch však trojčky.

Zlodeji. Ján Bajčík a Jozef Drobka paholci v Turé. Sv. Martine vlámali sa do komory tamojšieho povrazníka Rudolfa Švehlu a ukradli mu jednu šunkku a pôlt slaniny. Zlodejov chytili a uväznili.

Mučil vojakov. Jeden francúzsky officier v Grenoble strašne mučieval vojakov, ale mu to teraz presadilo. Asiže officier potváral jedného vojaka z krádeže, čo ale vojak tajil. Aby nesvedomitý officier zvedel pravdu, ťobohému vojakovi povedal, že ho dá zastrelit a aby ho nastrašil, tak na oko to aj previedol. Ťobohému vojakovi ručníkom zaviazali oči a šesť vojakov slepými nábitkami muselo strelit doňho. Nešťastný vojak darmo sa bránil, nič nepomohlo. Vojak vystál smrteľný strach a vec dostala sa do uší vojanskej vrchnosti. Táto potom nezbedného poručíka pre zneužívanie svojej moci posúdila na šesťdesiat dní do pevnosti.

Žena v Čine nemá ľudských práv. Zvyšné dcéry topiť je tam zvykom tak rozšíreným, že pri rybníčkoch nenie zriedkavý nápis: „Topiť malé dievčatá sa zapovedá!“ Manžela nesmie pred snátkom čínska dievka znáť, privedú ju ju v deň svatby do bytu cele zahalenú do červeneho závoja. Nevera ženy preťažko sa tresce, ale muž vedľa svojej legitímnej ženy môže mať ešte koľko-koľvek iných manželiek, ktoré prvej žene musia slúžiť. Číňan, aby dokázal že je v dome pánom, povinný je ženu bit. Dochádzava často i ku beztretným vraždám na dôkaz opaku u manželov, ktorým sa priatelia smejú, že sú pod pantofľu. Obrazné pismo Číňanov vyznačuje „ženu“ nepatrným črtom. Dva také črty znamenajú však „svár“ a tri „úskok“.

Jarmok vo Zvolenskej Lupči. Dobytí a výkladný jarmok vo Zvolenskej Lupči vydržiavať sa bude dňa 26. mája, to jest vo štvrtok pred turističnými sviatkami.

Či je, zkaďe je? Do Lipt. Sv. Mikuláša doviezli šupom jedného 12—14 šuhaja, ktorý nevie ani či je, ani ako sa menuje, ani zkaďe pochodí. Vie len toľko, že sa menuje Jozef a že pochodí z Liptova. Slúžnovský úrad teraz vyhľadáva príslušnosť šuhaja, ktorého jedinou žiadosťou je stať sa pastierom tam na liptovských vysokých hôľach.

Ľad zo Štrbského plesa. Zo Štrbského plesa, odkiaľ každoročne veľkú zásobu ľadu odvezú, toho roku 30.000 metrických centov vyviezli do Viedne.

Veľké morské bitky tohoto stololetia. Teraz keď Španielsko a Amerika vedú vojnu na mori pripomeneme najväčšie morské bitky, ktoré sa udaly behom posledných sto rokov. R. 1798. v morskej bitke pri Abukiri 16 anglických válečných lodí zápasilo pod vodcovstvom admirála Nelsona so 17 francúzskymi loďami. Francúzsky admirál Brueys padol a Nelson utrpel smrteľnú ranu; Angličania zajali 9 lodí, 5 potopili a polovic bojujúcich námorníkov zahynulo. Anglická flotta ztratila 900 mužov. Boj trval za úplných 17 hodín. — Bitka pri Trafalgare bola ešte väčšia; počala sa 21. okt. 1805. Španielsko-francúzska flotta z 33 lodí utratila 23 a 7000 mužov; anglická ale 2500 mužov a 27 anglických lodí vyšlo z boja bez úrazu. — Pri morskej bitke odohravšej sa pri Navarine r. 1827. turecko-egyptská flotta utratila z 82 lodí jednu tretinu, pričom 6000 Turkov zahynulo.

Ženské — kočíšmi. Ženy vidieť zhusta v tomto zamestnaní v mestách chilských. Mestské dráhy majú tu len ženské za kočíšov. Inštitúcia táto trvá od doby vojny s Peru, pri ktorej všetko mužské obyvateľstvo bolo v zbroji. Pri mestských dráhach osvedčily sa ženy tak znamenite, že pri tom zamestnaní boli ponechané i po vojne. Majúc úhľadnú rovnošatu, vyvímajú sa pri tom pekne. — Jaký div tedy, že mládež chilská vidí najlepšiu zábavu v tom, keď môže len hodne cestovať koňskou dráhou.

Smútočné bary jednotlivých kmenov. Skoro každý kmen inou farbou dáva výraz svojmu smútku. My Europejci dávame na vedomie ztratu našich milých čiernou farbou; Egyptčania tmavožltou; Sirskí nebo-modrou; Aethiopi sivoú; Japonci ale odievajú sa počas smútku v biele rúcho.

KU OBRÁZKU.

Malá gazdiná.

Zuzka Zvarovie je už na dobrej pomoci svojim rodičom a obzvlášť svojej matičke, ktorá už tiež prácou ukonaná posedáva. Niet tej práce okolo domu, ktorej by sa nechytala: už či je riadenie chyže, zametanie, drhnutie dlážky alebo rozloženie ohňa v sporáku. Všetkého sa ona rada chytá, ale najradšej má svoju hydinu vo dvore. Kedykoľvek sa Zuzka objaví na dvore, hneď zavznie krákorovanie, gáganie, pišťanie hydu, všetko sa ženie k svojej opatrovateľke. A Zuzka zriedka-kedy vyjde na dvor s prazdnou hrstou, vždy čo-to pohodí svojim husičkám a kurám; ale stará sa ona aj o mladé, ktoré ešte nemôžu po dvore behať. I pre tie prichystá ľahučký pokrm, varechou roztrepe v hrnci a potom nachová svoje milé zvieratká, aby čím skôr podrastly.

(E)	
Kilo-	
meter	
—	5
	8
	14
	17
	22
	30
	37
	40
	53
	62
	—
	69
	78
	84
	91
	99
	112
	114
	120
	123
	126
	134
	147
	—
	163
	177
	191
	204
	—
	215
	—
	228
	—
	243
	254
	264
	270
	274
	283
	284
	283
	293
	298
	306
	313
	Vr
—	Hr.
15	Bel.
23	B. S.
	Zvo
5	Šia
12	Vik
22	Rao
	B. E.
32	Zv.
36	Luč
4	Fred
57	Brez
	Brez
	Biká
	Erdő
	Fiso

(Platný od 1. mája 1898.)

Vozný poriadok železničný.

(Platný od 1. mája 1898.)

Budapešť—Vrutky.

Vrutky—Budapešť.

Kilo- meter	Stanice triedy	rýchlo- vlak		osobný vlak		miešan. vlak		osobný vlak
		I. II.	I, II, III.	I. II.	I.—III.	I.—III.	I. III.	
—	Budapešť(h).....odch.	7:30	9:35	3:45	5:20	11:00	—	—
5	Köbánya.....	—	9:45	—	5:32	11:20	—	—
8	Rákos.....	7:40	9:51	†3:55	5:39	11:27	—	—
14	R.-Keresztur.....	—	10:02	—	5:51	11:40	—	—
17	Rákos-Csaba.....	—	10:10	—	5:59	11:49	—	—
22	Pécel.....	—	10:19	4:10	6:10	12:00	—	—
30	Isaszegh.....	—	10:33	—	6:25	12:22	—	—
37	Gedelov.....prich. odch.	†8:14 8:15	10:46 10:47	4:28	6:40	12:38	—	—
40	Bešeňov.....	—	10:54	—	6:48	—	—	—
53	Aszód.....	†8:30	11:11	4:45	7:09	1:03	—	—
62	Tura.....	—	11:25	—	7:30	1:29	—	—
—	Hatvan(host).....prich.	8:47	11:36	5:03	7:42	1:43	—	—
69	Hatvan.....odch.	8:52	11:43	5:08	8:02	2:09	—	—
78	Lőrinczi.....	—	11:55	—	8:17	2:25	—	—
84	Apez-Szántó.....	†9:07	12:09	5:24	8:33	2:41	—	—
91	Sz.-Püspök.....	—	12:21	—	8:48	2:59	—	—
99	Pastúchov.....	9:23	12:34	5:40	9:03	3:21	—	—
112	Bátony.....	—	12:56	—	9:50	3:52	—	—
114	M. Terany.....	9:41	1:02	5:58	9:37	4:00	—	—
120	Vizslás.....	—	†1:11	—	9:48	†4:12	—	—
123	Pálová.....	—	1:16	—	9:58	4:23	—	—
126	Salgó-Tarján.....	9:58	1:32	6:18	10:09	4:41	—	—
134	Somos-Ujfalu.....	—	1:51	—	10:28	5:04	—	—
147	Filakov(host).....prich. odch.	10:27 10:34	2:15 2:30	6:44 6:58	10:53 11:05	5:33 5:48	—	—
163	Lucenec.....	10:50	2:56	7:14	11:43	6:18	—	—
177	Lovinobaňa.....	—	3:20	7:31	1:03	6:54	—	—
191	Kriváň-Detva.....	†11:30	3:49	7:55	1:58	7:33	—	—
204	Viglaš.....	†11:44	4:09	8:10	2:35	8:00	—	—
215	Zvolen(host).....prich. odch.	11:56 12:00	4:26 4:41	7:22 8:26	3:05 3:30	8:23 8:59	—	—
228	H. Breznica.....prich. odch.	12:16 12:17	4:58 5:00	8:41 8:41	3:59 4:01	9:25 9:30	—	—
243	Bar.-Lehotka.....	—	5:39	—	5:20	10:26	—	—
254	Kremnica.....	1:01	6:09	9:25	6:10	11:00	—	—
264	Piarg.....	—	6:31	9:42	7:04	11:28	—	—
270	Pila.....	—	6:41	—	†7:17	11:42	—	—
274	Turček.....	—	6:53	—	7:34	11:57	—	—
283	Stubňa-(kúp.).....	1:44	7:03	10:09	7:54	12:15	—	—
284	Stubňa.....	—	7:14	—	8:12	12:22	—	—
293	Zniov(Klástor).....	—	7:18	†10:22	8:37	12:42	—	—
298	Príbovce.....	†2:01	7:27	10:29	8:49	12:52	—	—
306	T. Sv. Martin.....	2:12	7:51	10:40	9:08	1:10	—	—
313	Vrutky (host).....prich.	2:20	8:00	10:48	9:22	1:24	—	—

Stanice triedy	rýchlo- vlak		osobný vlak		miešan. vlak		nák. os. vlak	osobný vlak
	I.—II.	I, II, III.	I.—II.	I.—III.	I.—III.	I.—III.		
Vrutky(host).....ch.	5:30	7:00	2:21	3:26	5:40	—	—	—
T. Sv. Martin.....	5:41	7:26	2:31	3:31	6:02	—	—	—
Príbovce.....	5:54	7:36	†2:40	3:51	6:27	—	—	—
Zniov Kláštor.....	†6:02	7:49	—	4:03	6:40	—	—	—
Stubňa.....	—	8:13	—	4:32	7:42	—	—	—
Stubňa-kúpel.....	6:22	8:21	3:00	4:40	7:51	—	—	—
Turček.....	—	8:47	—	5:04	8:36	—	—	—
Pila.....	—	9:07	—	5:23	—	—	—	—
Piarg.....	7:04	9:30	—	5:46	9:42	—	—	—
Kremnica.....	7:20	9:57	3:46	6:18	10:33	—	—	—
Bar. Lehotka.....	—	10:28	—	6:46	11:23	—	—	—
Breznica (h.).....prich. odch.	†7:58 †7:58	11:05 11:10	4:23 4:25	7:17 7:25	12:11 12:21	—	—	—
Zvolen(host).....prich. odch.	8:14 8:24	11:35 11:57	4:40 4:41	7:50 8:23	12:59 1:55	—	—	—
Viglaš.....	8:38	12:19	†4:58	8:51	2:31	—	—	—
Kriváň-Detva.....	8:55	12:44	†5:14	9:19	3:19	—	—	—
Lovinobaňa.....	†9:14	1:09	—	9:49	4:05	—	—	—
Lucenec.....	9:28	1:30	5:47	10:11	4:40	—	—	—
Filakov(host).....prich. odch.	9:44 9:52	1:56 2:16	6:04 6:14	10:47 10:59	5:24 5:34	—	—	—
Filakov.....	—	2:46	6:33	11:34	6:04	—	—	—
Somos-Ujfalu.....	10:29	3:06	6:59	11:59	6:25	—	—	—
Pálová.....	—	3:13	—	12:06	6:31	—	—	—
Vizslás.....	—	3:20	—	12:15	†6:38	—	—	—
M. Terany.....	10:42	3:28	7:03	12:23	6:46	—	—	—
Bátony.....	—	3:40	—	12:33	6:56	—	—	—
Pastúchov.....	11:01	4:05	7:25	1:05	7:22	—	—	—
Sz.-Püspök.....	—	4:19	—	1:20	7:35	—	—	—
Apez-Szántó.....	11:16	4:38	7:41	1:38	7:52	—	—	—
Lőrinczi.....	—	4:54	—	1:54	8:06	—	—	—
Hatvan(host).....prich. odch.	11:32 11:37	5:07 5:19	7:57 8:02	2:08 2:28	8:30 8:43	—	—	—
Tura.....	—	5:32	—	2:44	8:43	—	—	—
Aszód.....	—	5:49	—	3:04	8:56	—	—	—
Bešeňov.....	—	6:21	—	3:39	9:22	—	—	—
Gedelov.....	†12:11	6:30	†8:39	3:50	9:31	—	—	—
Isaszegh.....	—	6:41	—	4:08	9:42	—	—	—
Pécel.....	—	6:56	—	4:24	9:55	—	—	—
R.-Csaba.....	—	7:05	—	4:34	—	—	—	—
R.-Keresztur.....	—	7:13	—	4:42	—	—	—	—
Rákos.....	†12:40	7:24	9:11	4:56	10:18	—	—	—
Köbánya.....	—	7:35	—	5:09	—	—	—	—
Budapešť.....(h.).....prich.	12:50	7:45	9:25	5:20	10:35	—	—	—

Hronská-Breznica—Štiavnica.

Štiavnica—Hronská-Breznica.

Stanice	triedy	osobný vlak		miešan. vlak	
		I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.
Hr. Breznica (gar. Berzenecze) (host).....odch.	—	12:22	5:25	—	—
Belá.....	—	1:26	6:38	—	—
B. Štiavnica.....	—	2:06	7:28	—	—

Stanice	triedy	miešan. vlak		osobný vlak	
		I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.
B. Štiavnica.....	—	9:30	2:56	—	—
Belá.....	—	10:05	3:30	—	—
Hr. Breznica (gar. Berzenecze) (host).....	—	10:50	4:15	—	—

Zvolen—Brezová.

Brezová—Zvolen.

Stanice	triedy	nákład. os. vlak		miešan. vlak		osobný vlak	
		I.—III.	I, II, III.	I, II, III.	I, II, III.	I, II, III.	I, II, III.
Zvolen.....	—	4:20	8:39	12:05	5:20	8:40	—
Šliač.....	—	4:41	9:01	12:23	5:39	8:58	—
Vlkanová (Farkasfalva).....	—	5:00	9:20	12:38	5:54	9:23	—
Radvaň.....	—	5:19	9:39	12:54	6:19	9:28	—
B. Bystrica.....	—	5:33	9:54	1:06	6:23	9:43	—
Zv. Lupča.....	—	5:50	—	1:50	7:11	—	—
Lučatin (Luczató).....	—	6:37	—	2:12	7:31	—	—
Predajna (Péter).....	—	7:33	—	3:12	8:27	—	—
Brezová.....prich.	—	7:48	—	3:29	8:42	—	—
Brezová.....	—	8:10	—	3:42	—	—	—
Breznó.....	—	8:53	—	4:25	—	—	—
Bikás.....	—	9:04	—	4:55	—	—	—
Erdőköz.....	—	10:14	—	6:00	—	—	—
Tisovec.....	—	12:05	—	7:51	—	—	—

Stanice	triedy	nákład. os. vlak		miešan. vlak		osobný vlak	
		I.—III.	I.—III.	I, II, III.	I, II, III.	I, II, III.	I, II, III.
Tisovec.....	—	—	—	1:00	—	3:43	—
Erdőköz.....	—	3:32	—	2:52	—	5:35	—
Bikás.....	—	4:10	—	3:59	—	—	—
Breznó.....	—	4:22	—	4:18	—	—	—
Brezová.....	—	4:50	—	4:45	—	—	—
Brezová.....	—	5:00	—	5:00	1:03	9:01	—
Predajna (Péter).....	—	5:22	—	5:17	1:21	9:24	—
Lučatin (Luczató).....	—	6:26	—	6:12	2:19	10:23	—
Zv. Lupča.....	—	6:37	—	6:22	2:29	10:35	—
B. Bystrica.....	—	7:15	—	9:55	6:44	2:52	—
Radvaň.....	—	7:27	—	10:04	7:22	3:41	—
Vlkanová (Farkasfalva).....	—	7:40	—	10:22	7:35	3:57	—
Šliač.....	—	7:53	—	10:43	7:48	4:15	—
Zvolen (host).....prich.	—	8:06	—	11:00	8:02	4:32	—

† Podmienečne vlak zastane.

Hrubé čísla značia nočné hodiny.

Feled — Tisovec.							Tisovec — Feled.													
Stanice	nákl. osobný vlak		nákl. os. vlak		osobný vlak		miešan. vlak		náklad. os. vlak		Stanice		miešan. vlak		nákl. os. vlak		osobný vlak		náklad. os. vlak	
	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—III.	
Feled	1.27	8.20	8.24	11.39	5.40	9.31	Tisovec	odca.	5.40	—	1.00	5.00	—	—	—	—	—	—	—	—
8 Jánošovce	1.50	8.42	8.46	12.01	6.03	9.53	Hnúšťa	6.17	—	1.40	5.39	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12 Rim.-Sobota	2.02	8.55	9.09	12.16	6.56	10.08	Rim.-Brezovo	6.33	—	1.56	5.54	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22 Hrachovo	—	—	9.41	12.47	7.26	10.40	Rimabaňa	6.49	—	2.12	6.12	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28 Rimabaňa	—	—	10.10	1.12	7.55	11.07	Hrachovo	7.05	—	2.27	6.27	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31 Rim.-Brezovo	—	—	10.19	1.21	8.05	11.16	Rim.-Sobota	7.37	4.40	2.55	7.25	10.54	—	—	—	—	—	—	—	—
Hnúšťa (Ny.-Likér)	—	—	10.47	1.49	8.29	11.36	Jánošovce	7.49	4.51	3.06	7.36	11.06	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Tisovec	—	—	11.29	2.23	9.11	12.18	Feled	8.10	5.09	3.24	7.55	11.24	—	—	—	—	—	—	—	—

† Podmienečne vlak zastane. Hrubé čísla značia nočné hodiny.

Prosíme pozor dať.

V Uhorsku veľmi je rozšírené v obchode závratníctvo a ziskuchtivosť. Od tej doby čo som s kosou „sv. Antona,“ ktorej chýr rozšíril sa po celej krajine, závratníkom trochu na prsty klepol, všemožnými figlami napodobňujú ju a podvadzajú ľudí, že ich ľahký tovar je kosa „sv. Antona,“ proti tomu osvedčujem sa, že v Uhorsku nedržim ani jednatela ani podomníka. Opravdovú kosu „sv. Antona“ len u mňa možno dostať.

Ctené vidiecke obecnstvo nemôže sa zaobísť bez jedného nástroja, bez kosa. Dobrá kosa je poklad; zlá kosa je taká ostuda, ktorá ani toho nenie hodná, aby sme ju do ruky chytili. Každý to dobre vie, a predsa mnohí slepo veria týmto dotieravým odpredavačom zriedkavými líškavými výrazmi vychválených kôs. Toto je tá jediná kosa, ktorá doposiaľ nad všetko očakávanie úplne vyhovela žiadostiam kupovačov.

Kosa „Sv. Antona“

právne zaslúži byť menovaná kosou ľudu, ako ju na mnohých miestach menujú.

Toľkých a takých uznání pôvod je ten, že je ona trvacia, ani pritvrdá, ani primáká neni a podivuhodne ľahká.

Kosa je tenká, ale hrdlo má mocné, šikuje sa ona do ruky obyčajného kosca; nemusí sa kováčovi poslať, aby jej zohol hrdlo, ponevác následkom tohoto obyčajne známke zadná časť kosa.

Veľa gazdov následkom chybného kovania aj tú najlepšiu kosu pokazí. Pri kose „sv. Antona“ nemôže sa to stať, ponevác ona už vo vykovanom a vyprobovanom stave dostane sa do ruky kosca.

Po jednom kovaní aj behom viac dní dobre kosí kosa „sv. Antona“ a po jednom ostrení aj na 150 krokov sa dá s ňou dobre kosíť aj tá najtvrdšia brehová tráva.

Za každý kus dobre stojím; nezodpovedajúci premením.

Ceny kosí „Svätého Antona.“

Cena kusu:	zl. 1.—	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30	kr.
Zdĺžka centimetov:	70	75	80	85	90	95	100	

Amerganský kosový kameň (oslička) je veľmi zodpovedajúci tomu cieľu. Cena 25 kr., 10 kusov 2 zl. Striebornó-ocelová babka s kladivkom v skovadle 85 krajciarov. — Ocelové kosáky „sv. Antona“ po kuse 35 kr., 10 kusov 3 zl. — Pri objednaní 5 kôs franko, pri objednaní 10 kusov jedenásty sa pričíni.

Jozef Sohr v Somogy-Szille.

Kosa len vtedy je opravdová, jestli na stupni je môj ochranný znak, na tabuli ale toto sa dá čítať: Ocelová kosa „sv. Antona“ Sohra.

Obrázkové cenníky zašlem zdarma. (15—7).

Budapešťianska bursa s úradným značením cien dňa 13. mája.											
Obilie	Jakosť dia hekt.	Za 100 kilogr.		Cenné papiere		Peniaze	Tovar	Cenné papiere		Peniaze	Tovar
		od	do								
Pšenica banátska	77—81	—	—	Štátny dlh.				Prvá uhor. poisť. spol.		3750.—	3800.—
pešťianska	77—81	16.30	16.50	Uhorská zlatá renta 4%		120.75	121.25	Pešť. uh. kupec. b.		1403.—	1408.—
stolnobebradská	77—81	15.40	15.50	Uhorské regálové úpisy 4 1/2% ..		99.00	99.50	Pešť. prvá vlast. sporiteľňa		8150.—	8175.—
Raž (fito)	70—72	10.70	10.80	Uhorské premiové úpisy		100.70	101.40	Šalgó-tarjána baňa na uhlie		608.—	610.00
Jačmeň na krm.	60—62	—	—	Uhorská tiskó-segedínska po-				Záložné listy.			
na páku	62—64	—	—	líčka 4%		139.70	140.20	Uhorského pozem. úverkového			
na várku	64—66	—	—	Uhorská žel. poľička 4 1/2% v zl.		119.00	120.00	ústavu 4%		99.00	100.00
Ovos	39—41	1.70	8.00	vyvážkové úpisy 4%				Uhorského úver. záložného ú-			
Kukurica	73	6.05	6.10	Spoločná poľička v beš. penia-				stavú 4 1/2%		100.00	101.00
Prosó	—	—	—	zoch 4 1/2%		101.75	102.25	Uh. úver. ústavu s prémieu 4% ..		121.50	122.50
Repica	—	—	—	Žreby.				Peniaze.			
Datelinové semá, luc.	—	40.—	45.—	Spolku „Jó sziv“		3.40	3.70	Cisársky dukát		5.69	5.74
červené	—	36.—	38.—	Uhorského „červeného kríža“ ..		8.00	8.50	Dvadsať-frankovník		9.56	9.60
Svínska masť pešťianska	—	65.50	66.50	Rakúskeho		20.25	20.75	Nemecká ríšska marka		59.00	59.20
vidiecka	—	—	—	Bazilika		6.10	6.50	Striebro		—	—

Tlačou cis. a král. dvornej kníhtlačiarne Viktora Hornyánszkeho v Budapešti.